

bených, ve sbírce zákonů a nařízení v roce 1919 pod čís. 14, 108, 675, v roce 1920 pod čís. 395, 694, v roce 1921 pod čís. 218 a 498 a v roce 1922 pod čís. 180 a 381 vydanými, zejména předpisu Šu 2 (1) vládního nařízení čís. sb. 108 z roku 1919 a čl. III. vl. nař. čís. sb. 395 z roku 1920, vydaným v rámci zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n., přehlíží však, že předpisy, jichž se dovolává, byla jen upravena výpovědní lhůta ve prospěch zaměstnanců v případě, když byl služební poměr jednostranně vypovězen zaměstnavatelem, že však jimi nebyla zapovězena dohoda zaměstnavatelova se zaměstnancem o úpravě jeho hmotných nároků, když poměr zaměstnanecký byl srovnalou vůlí stran při úplném zastavení podniku rozváznán. Dovolací soud jest v tomto případě vázán skutkovým zjištěním nižšího soudu, že zaměstnavatel Jiří K. oznámil 1. listopadu 1922 žalobci, že práci ve svém podniku musí zastavit a z podniku ho propustiti dnem 30. listopadu 1922 a že tohoto dne vyplatil žalobci služné za měsíc listopad 600 Kč, oznámiv mu opět zrušení služebního poměru, a žalobce s tím souhlasil. Tímto ujednáním byly smírně urovnány hmotné nároky žalobcovy, vzniklé následkem zastavení provozu strojírný a nešlo o nějakou novou úpravu služební smlouvy, když žalobce ze služeb zaměstnavatelových byl propuštěn a když bylo prvním soudem zjištěno, že ku slíbenému obnovení služebního poměru, kdyby práce později oživila, nedošlo. Žalobcův nárok, opírající se o ustanovení Šu 29 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., jež podle Šu 40 tohoto zákona má povahu předpisu donucovacího, byl by oprávněným, kdyby šlo o smlouvu služební, jež by ovšem nesměla odporovati ustanovením zákona, v Šu 40 výčetmo uvedeným. Zde však byly hmotné poměry žalobcovy upraveny smírem (§ 1380 obč. zák.) po úplném zastavení práce v podniku a dohodnutí toto nemá povahy smlouvy služební, nýbrž smlouvy zrušovací a není při něm tedy vůle stran obmezena. Nepříčí se tedy předpisům výše dotčeným, jsouc platným a pro obě strany závazným a bylo by mu lze sice odporovati pro podstatný omyl (§ 1385 obč. zák.), kterého však žalobce v řízení v první stolici ani neuplatňoval.

Čís. 3963.

Uplatnění náhradních nároků musí se státi ve lhůtě Šu 34 zák. o obchodních pomocnících u soudu příslušného.

Ustanovení poslední věty Šu 1497 obč. zák. jest použití i při lhůtách propadných.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, Rv I 618/24.)

Žalobě obchodního pomocníka o zaplacení služného za tříměsíční výpovědní lhůtu procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolatel namítá, že žaloba měla býti zamítnuta, poněvadž žalobce neuplatnil nároku v propadné lhůtě šestiměsíční podle Šu 34 zákona o obchodních pomocnících a Šu 1162 písm. d) obč. zák. Jest sice lhostejno, jak také odvolatel uvádí, zda tato právní otázka posuzuje se podle toho či onoho zákon-

ného ustanovení, ale soud odvolací jest téhož názoru, jako soud prvý, že nutno zde použití ustanovení zákona o obchodních pomocnících. Dle Šu 34 zák. o obch. pomocnících musí býti náhradní nároky z důvodů předčasného vystoupení nebo předčasného propuštění podle Šu 28 a 29 téhož zákona do šesti měsíců soudně vymáhány, jinak pomíjejí. Lhůta tato počíná uplynutím dne, kdy došlo k vystoupení nebo propuštění. Žalobce tvrdí, že byl žalovaným bezdůvodně propuštěn 2. prosince 1922 a uplynula tudíž šestiměsíční preklusivní lhůta, k níž soudce z úřední moci přihlížeti musí, dnem 3. června 1923. Žaloba však byla podána u příslušného soudu prvé stolice dne 31. července 1923. Předpis Šu 1497 obč. zák. jedná sice o lhůtách promlčecích, platí však v označeném směru obdobně i o lhůtách propadných, poněvadž o těchto zákon se nezmiňuje, a § 232 c. ř. s. nečiní rozdíl mezi lhůtami promlčecími a propadnými a ustanovením »podání žaloby u soudu« předpokládá, že žaloba podána byla na soudě příslušném. Nemůže býti také pochybnosti o tom, že nárok žalobou uplatňovaný je náhradním nárokem ve smyslu ustanovení Šu 34 zák. o obch. pomocnících, poněvadž žalobce odvozuje jej z ustanovení Šu 29 téhož zákona. Z toho plyne, že, poněvadž žaloba ve lhůtě propadné u příslušného soudu prvé stolice podána nebyla, nárok ten pominul a žaloba měla býti zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujíc dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., pokládá za nesprávný právní názor odvolacího soudu, že, nebyla-li žaloba během šestiměsíční propadné lhůty (§ 34 zákona o obch. pom. ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.) podána u soudu příslušného, zaniká nárok, byť byl uplatňován včas u soudu nepřislušného. Ustanovení Šu 24 tohoto zákona, dle něhož náhradní nároky v něm výčetmo uvedené, musí býti ve lhůtě šesti měsíců soudně uplatněny, jinak pomíjejí, nelze rozuměti jinak, než, že uplatnění nároku musí se státi u s o u d u p ř í s l u š n é h o, což předpokládá i věta druhá Šu 232 odstavec první c. ř. s. Podána-li žaloba u nepřislušného soudu, a byla-li jím právoplatně odmítnuta (§ 230 c. ř. s.), nemůže to založiti právní účinky přetržení běhu lhůty propadné a jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že zásady, vyslovené v poslední větě Šu 1497 obč. zák., lze obdobou použití i při lhůtách propadných. Žalobce nemůže se ani dovolávati ustanovení Šu 261 odstavec šestý c. ř. s., ježto ani netvrdil, že u živnostenského soudu byla odpůrcem vznesena námitka věcné nepřislušnosti a že učinil včasně návrh, aby věc byla přikázána soudu příslušnému, jím jmenovanému. Nebylo tu tedy ani zákonných podmínek pro postup podle Šu 261 odstavec šestý c. ř. s.

Čís. 3964.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).